

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagós)

Aquest número 15 cèntims per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Era de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50 ESTRANGER, 2,50 pessetes

INTENCIONS

UN EDITORIAL DE "CRISOL" I ALTRES
GUNES COSES MÉS

Quan els accionistes monàrquics de "El Sol" es queixaren del to que Feliu Lorenzo donava al diari i es decidiren a deixar aquell to per un altre francament burgès i conservador, Feliu Lorenzo i alguns altres redactors i col·laboradors — entre els Azorín i Ortega i Gasset — abandonaren el diari per a fundar "Crisol". "El Sol", però, veient que acabava de donar un pas en fals, perquè havia vingut ço que els seus accionistes monàrquics no esperaven: la República, rectificà i esdevingué republicà. Un republicanisme burgès i reaccionari, un republicanisme del catorze d'abril a les quatre de la tarda. Malgrat això, a "El Sol", republicà — en anar-se'n Feliu Lorenzo, Grandmontagne, Azorín, Ortega i Gasset i altres —, hi col·laboraren Miguel de Unamuno i Lluís Araquistain.

Nosaltres acollirem "Crisol" amb sincer afecte. Ens semblava un diari ben orientat, francament esquerrà, intel·ligent, ple d'un noble esperit de comprensió i lucidesa. Feliu Lorenzo hi havia reprès les seves admirables "Charlas al sol"; Azorín publicava els seus meravellosos articles; Antonio Espina hi feia unes agudes crítiques de teatre. Però d'un quant temps ençà "Crisol" no ens sembla el dels primers dies. Ens fa l'efecte que s'ha aburgesat, que ha esdevingut massa governamental, que s'ha inclinat massa a la dreta. Per por a l'estridència? No ho sabem, però l'estridència no ha de fer tanta por com fa avui a alguns homes de la República, que creuen que el seny, l'ordre, la dignitat i la ponderació són únic patrimoni de les dretes. Un periòdic d'esquerra, d'extrema esquerra, també pot ésser intel·ligent. Vegeu "Monde", vegeu "Lachen Links".

"Crisol" — que, sortosament, encara conserva el seu to anticlerical —, davant els altres problemes de la República ha pres una actitud francament sospitosa. La qüestió de Catalunya, per exemple. Abans de l'anada d'En Francesc Macià a Madrid, "Crisol" ha ajudat a crear un ambient de desconfiança, de zel, d'inquietud, d'hostilitat. "Cri-

sol", en aquest afer, s'ha posat al nivell de "A B C", de "El Debate", de "Informaciones", de "La Nación", de "El Imparcial". I això ens és dolorós, com és dolorós sempre perdre un amic. Un diari d'esperit tan ponderat i equànim com "Crisol", redactat per periodistes intel·ligents i republicans, no té dret a fer el joc a "A B C", "La Nación", i els altres diaris enemics de la llibertat. Ni té dret a ressuscitar la fòbia contra Catalunya, perquè totes les fòbies estan renyides amb la intel·ligència.

L'odi a un poble ens sembla imbecil. I complaurés a dir — perquè sí, per sistema, i, per tant, per incomprensió — mil penjaments dels catalans, és tan mancat de sentit i de seny com dir-los dels madrilenys. La nacionalitat d'un home no ens ha d'interessar. Ens ha d'interessar la seva bondat i la seva intel·ligència.

El dia dotze d'aquest mes "Crisol" publicava un editorial o davantal titulat "Ante todo, la Constitución". En aquest davantal o editorial hom deia: "A raíz del plebiscito afirmámbamos que las reivindicaciones catalanas encontrarían en los representantes de toda España esas dos cosas por las que tanto claman los catalanes: "cordialidad" y "comprensión". Cordialidad y comprensión tendrán hasta en exceso".

Llegiu atentament aquestes paraules: hi veureu la mala fe, la fòbia i una manca absoluta de cordialitat i comprensió. Afirmar el periodista que les reivindicacions catalanes "encontrarían en los representantes de toda España esas dos cosas por las que tanto claman los catalanes, etc., etc.". I això, aquesta afirmació, el periodista podia saber, sabia segurament, per mica intel·ligent que fos, que era una lleugeresa, una falsedat. Quina cordialitat, quina comprensió podem trobar els catalans en homes com Unamuno, com Royo Villanova, que sempre, sistemàticament i amb una manca absoluta d'intel·ligència, han estat enemics de Catalunya?

A més a més, el periodista sembla voler subratllar "esas dos cosas por las que tanto claman los catalanes: cordialidad y comprensión". No trobem que sigui vergonyós ni

poc digne demanar aquestes dues coses. Sobretot quan, des de segles, no les trobem ni en les classes intel·lectuals. Fent, com és lògic, les excepcions degudes.

Lo vergonyós i lo indigno és que un diari com "Crisol", en el qual tots els que el fan — "colaboradores y redactores" — sienten la República con bien probado entusiasmo, digui que de cordialitat i comprensió en trobarem "hasta en exceso".

Es clar que després, "Crisol" ensenya l'orella. Quan diu: "La minoria parlamentaria catalana, aun sabiendo que el actual Gobierno es lo único posible..."

De manera que "lo único posible"? Després d'aquesta afirmació tan comprometedora, no podem seguir tenint confiança en "Crisol".

Lluís CAPDEVILA

Aquest any, els bolet seran verinosos. I per cert que sembla que n'hi haurà a dojo.

En nom de quin dret demanen la llibertat, aquests capellans que fins ara han estat els amos i senyors?

L'agitació al nord

La setmana passada van córrer veus que a Navarra i a les Bascongades s'havien aixecat en armes els clericals i els carlins.

No ho vàrem creure per diverses raons.

La República no és una ficció política. És una realitat viva, i el poble, quan la vegi en perill, la defensarà amb les dents i amb les ungles.

I, ai dels que el poble jutgi i condemni a mort! Ni Déu els indultarà.

El govern s'ha deixat escapar molts responsables. Al poble no li'n fugirà ni un.

Suposem que això els capellans de bosc d'allà dalt ho tindran molt en compte.

No es tiraran al camp sense pensar-s'ho bé. No hi ha perill.

I si fan una bestiesa, pitjor per ells.

Ja s'entendran amb els revolucionaris que els vagin a trobar o que no es moguin de casa.

La Revolució, en cas de conflicte, en quatre dies reduiria a cendres totes les esglésies i convents d'Espanya, amb llurs estadants dintre i tot, probablement.

Amb aquestes perspectives, la guerra civil és impossible.

Els capellans de bosc de Pamplona i els voltants no podrien resistir una setmana a sostenir les partides més de quinze dies al camp.

L'exèrcit republicà les aniquilaria en un tancar i obrir d'ulls.

Per avui, doncs, la República frueix d'una salut envejable, i té totes les traces d'arribar a vuitanta anys.

Cap a un canvi radical?

Sembla que en el si de la Confederació Nacional del Treball, que hom vulgarment coneix per Sindicat Únic, hi ha hagut serioses divergències per la forma com s'han desenrotllat les darreres vagues, que, dit sigui de pas, porten camí de no arribar-se. Una nota publicada darrerament pel Sindicat dona certes ordres i arriba a imposar condicions per tal que, qualsevol agrupació, tot just adherida, necessita prèviament haver acomplert certs requisits per tal que la Confederació es faci solidària de la vaga que vulguin presentar o de les condicions que estableixin els obrers abans d'arribar a aquella mida extrema.

Si s'anés a la realització d'això, s'obtidria un canvi radical en les tàctiques que ha seguit fins avui el Sindicat Únic, que moltes vegades s'ha vist embolicat en conflictes que — n'estem segurs — sols pel seu bon nom ha procurat defensar i ben poques simpaties li han conquerit.

Nosaltres, que hom no podrà titllar-nos de figurar entre la Premsa aburgesa i que mai no hem combatut les ànsies nobles de millorament que ha demanat l'obrer, encara voldríem que el Sindicat fos més radical en les seves actuacions posteriors. Voldríem, sí, que existís una organització obrera ben poderosa, però deslligada de tota actuació fatxendosa, que actués ben a la claror del sol i que els seus dirigents no s'haguessin d'amagar de cap acte. Que cada indústria, sector o ofici tingués el seu Sindicat o Gremi, que procurés el millorament de la classe; que cadascun d'aquests gremis defensés els seus afiliats, fins a dentellades, davant de burgesos inconscients i usurpadors. Però que sols arribessin a una vaga quan totes les normes de paciència fossin exhaurides. I, arribat aquest cas, que les quotes que els obrers haguessin pagat fins a la data servissin per a subvenir les seves necessitats durant la vaga.

Ja sabem que alguns dels apartats que deixem esmentats els té posats en pràctica la C. N. T.; però són ignorades per tothom. No consta a ningú que siguin pagades unes setmanades, si no són presentats de tant en tant estats de comptes dient-ho. I d'aquesta — diem-ne — negror de que està voltat el Sindicat, els seus detractors en fan arma de lluita. L'empren cada vegada que hom els surt a parlar de l'organització, i resta energies als qui, porucs, veuen actituds tèrboles a tot arreu. Aquests, que de bona gana figurarien en els seus rengles, no ho fan perquè els en malparlen, i tan sols accepten davant la coacció, a la qual — al nostre entendre — no s'hauria d'haver arribat mai.

S'haurà comprès que som amics de diverses sindicacions autònomes en absolut, dependents, això sí, d'un Consell Central que comprovés les seves peticions, les estudiés, i esgotés els mitjans legals d'arranjament abans d'arribar a les vagues, que si a algú perjudiquen, és a l'obrer, més que a ningú.

Aquest Consell podria fer-se solidari de les peticions, si aquestes fossin justes; altrament, tindria el deure de fer comprendre la raó, fer esperar el moment oportú per a les peticions i justificar, davant del país, el perquè de l'anormalitat. Però, lliures de conflictes, l'organització tornaria a assumir les seves funcions autònomes, i el Gremi seguiria el seu camí planer.

Cap a un canvi radical? — hem preguntat en començar. — Així fos, en bé de tots!

DOMÈNEC DIUMENGE

Impressions de Festa Major

Festa Major a un poble qualsevol, gran o petit, tan petit com aquell grapat de cases emblanquades que molts poetes s'han posat metafòricament damunt el palmell de la mà. N'hi ha ben bé prou que aquest poble sigui abellit per un fistonet d'escuma i mitja dotzena de veles blanques. Mai no he pogut imaginar-me una Festa Major perfectament ambientada, sense una llenca d'aigua blava que li faci companyia.

***

Tots els dies feiners tenen una monòtona uniformitat. El gris de les preocupacions quotidianes se'ns beu l'alegria que el sol — si en fa — vol encomanar-nos, i l'ambient està carregat de fum de fàbrica. Els dies solemniats ja presenten un caire oposat. Tots-Sants, Nadal, Pasqua, Primer de Maig... totes les festes de l'any tenen un gust diferent; són com una successió de plats que anem buidant, i de gustos que assaborim, en engolir un menú més o menys exquisit. Jo entenc que la Festa Major és com una racció de llagostins amb salsa, el plat que a mi m'agrada més.

***

A tots els pobles en saben, d'organitzar festes majors. Com que totes semblen tallades de la mateixa peça, bastir un programa d'esbarjos no és pas una feina d'intel·ligència, sinó de voluntat... i de pessetes; sobretot de pessetes, perquè per divertir-se no se'n necessita molta de voluntat.

***

A mitja tarda han passat els gegants i nans. Han marcat els compassos de sempre, i la canalla s'hi ha fet un tip de riure. Als grans, quan arribem a desempallegar-nos momentàniament de certes preocupacions — encara que sembli pueril confessar-ho —, també ens en fan, de gràcia, els gegants. Tan vistos com els tenim, si un any es descuidessin de posar a la festa la seva goteta d'innocent excentricitat, els enyoraríem. He donat un cupro-níquel a l'home del flabiol, i m'ha obsequiat amb una rialleta i una cabriola. És un civissenc de setanta-dos anys que, malgrat l'edat, encara toca airoso i balla lleuger com un minyó de la primera

volada. Vesteix l'indument típic d'Eivissa Prim i nuós com una branca d'olivera, i als ulls un blau de mar i un bellugueig infantil, he vist sintetitzades en ell tota la fortitud i tota la cegadora llum de les Illes Daurades.

***

La platja, a les set del vespre. La mar és d'un to esblaimat, i comencen a encendre's els primers llums i els primers estels.

Barraques de totes menes; de bunyols, de joguines i de pastes seques plenes de pols i avorrides del festeig de les mosques; cavallets, tir de colom i un setciències que, enfilat dalt d'una taula, baladreja les virtuts d'un específic que tot ho cura; dins un cercle de curiosos, aquell passatemp d'abastar una ampolla d'aigua timolada per mitjà d'una anella lligada al capdavant del cordill d'una canya de pescar, i la gent agombolant-se, compacta, a l'entrada dels envelats.

***

Ara que anomeno els envelats, no vull deixar-me perdre l'ocasió de fer-vos una confidència. Aquests salons llampants, de roba i coloraines, improvisats damunt la sorra bruta de la platja, sempre m'han inspirat una mica de respecte i d'admiració. Recordo que quan només tenia set o vuit anys, m'havien arribat a intrigar profundament. Llavors creia de bona fe que les aranyes i els oripells eren penjats en l'aire, subjectes a una teranyina d'argent cosida a l'espai. El que no podia arribar a entendre, per més que m'hi trenqués el cap, és el fet de què plantessin uns pals tan llargs i tan gruixuts per enflorar-hi unes banderoles tan petites.

***

Darrer dia de festa, a les tres de la matinada. Prenc un refresc sota una palmera, i les notes eixelebrades del darrer vals les sento botzinar a frec d'orella. Estic melangiós; és una melangia estranya que m'envaeix cada any, en aquest mateix dia i en aquesta mateixa hora. S'ha acabat el vals. L'envelat ja és buit; el passeig és gairebé desert. La teranyina d'argent s'ha anat descosint, descosint, i els oripells sembla que es despengin sols. No sé si ho fa la son o la melangia, que no em deixa; però començo a experimentar una lassitud que m'entumeix els membres... Espero encara una estona més, i després, amb força recança, emprenc el camí de casa. Hi arribo, obro, em fico dins, ajusto la porta i dono dos volts de clau. Em fa l'efecte que acabo de tancar la Festa Major a fora al carrer.

***

L'endemà al matí, l'aire i la llum del sol ja no tenen ni el gust ni el color del dia abans. La gent s'ha posat la fesomia dels dies feiners. L'ambient està carregat de fum de fàbrica. La monotonia reprèn la seva ruta indeterminada...

A contracor, m'he convençut que la racció de llagostins amb salsa s'havia acabat del tot.

JOAN UTESA I BATLLE

Lluís Capdevila a Vilarrodona

El passat dissabte, el nostre company Lluís Capdevila donà una conferència a la "Societat Agrícola", de Vilarrodona, amb el tema, interessant i apassionant, de "L'obra i problemes de la República".

La gran sala de la societat era plena de gom a gom de gent del poble i d'altres pobles veïns. Públic fervorós i comprensiu, que escoltà el parlament vibrant del nostre company amb atenció gran, i que aplaudí al final amb entusiasme.

Un cop finida la conferència, Lluís Capdevila, acompanyat d'En Daniel Robert, d'Altafulla, de les autoritats i la Junta de la societat, visità el "Sindicat Agrícola", de Vilarrodona — que elabora els vins de la Conca del Gaià —, un dels que més alt posen el nom de la nostra terra.

Lluís Capdevila quedà molt complagut de l'estada a Vilarrodona.

Correu de l'Estranger

LA CRÍTICA SITUACIÓ D'ANGLA-TERRA

Durant aquests darrers dies han tingut lloc a Londres nombroses conferències entre els ministres laboristes, els delegats de "Labour Party", els dels sindicats anglesos, que ells anomenen "trade-unions", i, en 11, els representants del partit liberal i del partit conservador. L'objecte d'aquestes conferències era sotmetre a l'examen dels diferents partits el pla de redreçament financer elaborat per Macdonald i Snowden.

Kes no saben encara amb certesa del resultat d'aquestes entrevistes, però hom té la impressió que Macdonald topa amb greus i nombroses dificultats.

Una de les principals dificultats és la posició de les trade-unions. És evident que si els delegats del partit laborista acorden donar tota mena de facilitats al gabinet Macdonald, els delegats de les trade-unions s'hi oposaran rotundament.

Les mesures contra les quals s'oposen els sindicats són aquelles que tendeixen a reduir la indemnització als obrers sense feina. Però per la seva banda els liberals i conservadors no volen donar la seva ajuda al govern si aquest no porta a cap importants reduccions en el pressupost dels sense feina.

Heu-vos ací, doncs, el dilema davant el qual es troba, perplex, el senyor Macdonald: o governar contra les trade-unions, amb l'ajuda dels conservadors i liberals, o fer a les trade-unions les concessions exigides i aleshores privar-se de l'ajuda del centre i de la dreta.

Entre els dos termes contradictoris del dilema hi ha, però, naturament, una tercera solució, una solució extrema i heroica: la crisi ministerial. ¿Es confirmarà, potser, després d'haver tramès aquest "correu"? Va sense dir que una crisi, en les circumstàncies actuals, complicaria encara més, en gran manera, la confusa situació política i financiera de la Gran Bretanya.

LES DUES ROMES I NOSALTRES

La conclusió dels tractats de Latran havia estat rebuda com la reconciliació definitiva de la Roma feixista i de la Roma papal. El papa i el rei d'Itàlia podrien viure des d'aleshores en mig d'una gran harmonia.

Però ja en aquella ocasió férem constar, en aquestes mateixes columnes, els nostres dubtes sobre la durada d'aquests acords i aquesta harmonia. Han passat a penes dos anys, i les diferències greus, irreductibles, han sorgit de nou, tumultuosament, a la superfície.

La difícil qüestió passa ara, segons sembla, per una treva. El Vaticà té concentrada tota la seva atenció en les coses d'Espanya, i és mala tàctica lluitar en dos fronts a la vegada.

Però el conflicte entre el feixisme i el Vaticà pot ésser molt alligador per a nosaltres. Ens mostra que l'actitud del papat és sempre la mateixa: un afany desmesurat de dominació en tots els ordres de la vida d'un estat, en l'ordre moral, en l'ordre polític, en l'ordre privat.

La revolta d'aquests dies de la clerecia espanyola, capitanejada per un cardenal trabucaire, no té altre fonament que aquest mateix afany desconsiderat de dominació a ultrança. Però el govern de la República no és, no ha d'ésser com el govern d'un Mussolini: dins la República de pobles hispànics no ha d'haver-hi altres pactes ni altres contemporitzacions que l'imperi absolut de la Llei sobirana. Aquell que es col·loqui fora d'aquesta llei, sigui bisbe o seglar, cal que sigui tractat com un delinqüent vulgar.

La llei, la llei per damunt de tot.

Demanem a cada poble que ens digui el nom dels delegats governatius que sofriren durant la dictadura.

I els publicarem en aquestes pàgines, i perquè no fos cas que ara, en premi a la seva actuació dictatorial, els fessin alcaldes o governadors de la República!

Aquests capellans que volen dominar la Humanitat, quan els volen posar a to, parlen de llibertat.

La juridicitat

Sabeu què és això de la juridicitat? No? Jo tampoc.

Vegem, però, si posant en acció o tensió les nostres pobres facultats crítiques i analítiques ho podem esbrinar.

Observarem primer que la juridicitat és un mot que han incorporat al lèxic parlamentari els gats vells de la casa, que són advocats i han perdut les dents—fent-se'n, però, unes de noves—lluitant amb rates de jutjat i d'Audiència.

El pare de la juridicitat em sembla que és l'Àngel Ossorio.

D'ell l'ha après En Sánchez Roman, i als llavis d'aquests doctes causídics l'han begut els joves diputats que van per ministres.

La paraula que comentem ha sonat molt al debat sobre les responsabilitats.

Els que no en volen, de responsabilitats, els impunites, invoquen la juridicitat per a llurs fins.

Diuen que constituir un Tribunal parlamentari per a liquidar aquest afer és un atac a la juridicitat.

Els punitivistes o punicionistes o responsabilitistes, en canvi, volen sancions per als crims comesos per la dictadura, i cerquen el camí més curt i més planer, més directe, per arribar al que es proposen.

Aquest camí no és el de la juridicitat, ans el de la voluntat nacional i el de la legalitat revolucionària.

Ara bé. No res més contrari que això a la juridicitat.

La juridicitat, en realitat, és la llei artiga, l'esperit de la llei que no fou mai més que l'interès i el caprici de la casta borbònica.

I això i no res més que això volen que respectem amb el nom de juridicitat.

La juridicitat, ¿és el Dret, és la justícia? Doncs, si és això, ¿per què inventar noms nous per a significar coses tan velles?

Potser és que conceptes tan clars com aquests, com el Dret i la justícia, no són fàcils de falsificar.

I, en canvi, amb el truc de la juridicitat, a qualsevol se li pot donar gat per llebre.

Al tanto, doncs!

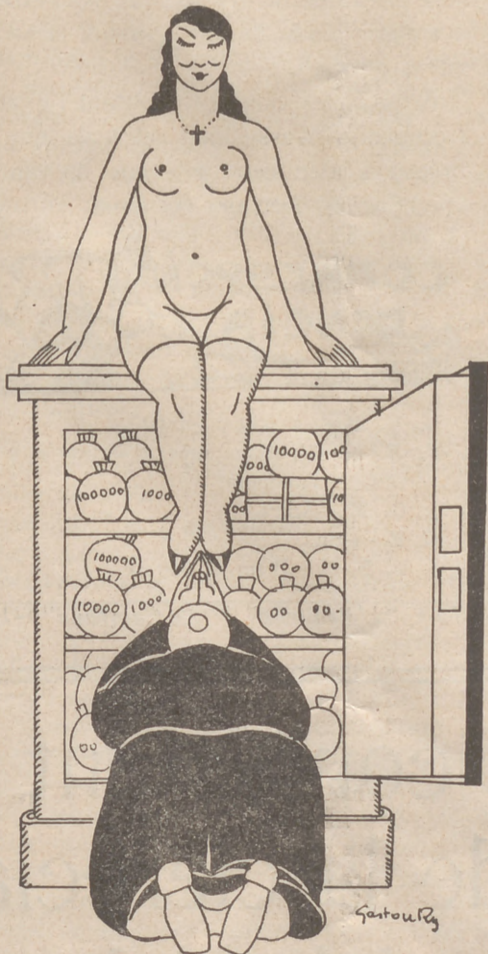
Justícia, sempre. De Dret, tant com en vulgueu. Però de juridicitat, segons i com.

Per exemple, ¿Es atemptatori a la juridicitat demanar que es castigui els responsables d'Annual, els de la primera i segona dictadura, En Barrera, En Milans del Bosch, En Berenguer, En Mola, En Galo Ponte, En Martínez Anido, etc., etc?

Si? Doncs, de la juridicitat no en volem saber res.

No? Doncs, visca la juridicitat!

ANGEL SAMBLANCAT

Alguns capellans adoren més els diners i la luxúria que no Déu.

D'ACORD

El diputat Niembro ha dit aquestes paraules al Congrés, amb les quals estem completament d'acord:

"Mientras el señor Maura siga en Gobernación, no habrá paz ni tranquilidad en España... En esta Cámara no hay posibilidad de hablar si no es para elogiar al Gobierno; pero estas Cortes son indignas de llamarse constituyentes".

UNA BROMA PESADA

El Govern té molta feina i està dictant lleis per tal de defensar la pesseta.

Ens sembla que, fins que s'hi posi el poble, i aixequi unes quantes forques en mig del carer, no en sortiran.

I si no, al temps, que és el millor conseller

EN CAMETES VIATJA

¿Heu llegit que En Llapissera ha fet un viatge?

¿I que ha estat rebut per un altre rei i li ha donat te?

Devien equivocar-se en retransmetre la notícia... Nosaltres sabem molt bé que era til·la.

PARAULA MAJOR

En el Congrés En Soriano va sentir-se pallasso.

Són ganàncies de l'ofici. Ja ho diu la dita: Val més caure en gràcia que ésser graciós.

NO ÉS PAS VERITAT

Interpel·lat per un Diputat sobre l'armament dels sometents, Maura (NO!) va dir que, de Catalunya, se'n rentava les mans.

Aquest home ens farà ballar el cap. Si és veritat que de nosaltres no vol saber-ne res, per què no ens deixa tranquils d'una vegada?

El Ministre de la Governació, que no fa gaires dies es queixava que ací s'haguessin repartit unes fulles separatistes, ens està resultant el primer separatista. Com a Ministre i com a membre d'un Govern que ENCARA ens dicta ordres, podia estalviar-se de dir aquelles paraules.

ELS DEBATS

Són la mar de divertits. Es una espècie de soperes on tothom vol ficar-hi cullerada, i ningú queda tip.

Responsabilitats, Sevilla, Telefònica, molta xerrameca, i no res més.

Quins mals precedents tenim per a la discussió de la Constitució i els Estatuts dels Estats Federats!

ENSENYEN ELS ULLALS...

La fauna clerical va aquests dies, molt moguda.

Els senglers episcopals han escomès la República i la Llibertat amb una fúria salvatge.

Però el liberalisme sabrà defensar els seus drets contra els ultramontans irracionals; sabrà mantenir, costi el que costi, els drets del laïcisme i la sobirania del poder civil.

ELS DRETS

La ja cèlebre pastoral de les "eminències" (!) peninsulars parla amb insistència dels drets superiors de l'Església.

¿Obliden, però, els senyors bisbes i arquebisbes, els drets del poble, oprimint i vexat fins ara per l'acció sempre conjuminada de l'Església i de la monarquia?

LA LLEI DE LA REPÚBLICA

¿Es que els catòlics espanyols—es pregunta "El Debate"—hem de veure impàvids la persecució religiosa que s'apropa?"

"El Debate", que, d'acord amb el cardenal Segura, voldria encendre ara una guerra civil, ha patit sempre mania persecutòria...

Però ací no hi ha altra persecució que la de posar a tothom, per igual, de grat o per força, sota la Llei.

Sota la Llei de la República.

OBSCURANTISME

I de què es queixen, doncs, a fi de comptes, aquests catòlics ultramontans, més romans que no apostòlics?

D'un projecte liberal...

De què a Espanya s'intenti a la fi resoldre el problema religiós, que arreu del món civilitzat fa ja mil anys que està completament resolt?

HO COMPREMEN PERFECTAMENT

"A B C" diu que prefereix la dictadura de Primo de Rivera al règim actual de la República.

Això, encara que no ho hagués dit, ja ho sabíem.

"La cabra que tira al monte..."

COMPTE, AMB ELS CAMISES NEGRES

A la carretera d'Arahan, des d'un auto particular, es dispararen dos trets sobre un camió. El conductor avisà per telèfon a la guàrdia civil. El cotxe fou detingut, i resultà ésser propietat del cònsol d'Itàlia a Sevilla. El xofer manifestà que va disparar per demanar pas al camió, ja que aquest no li cedia.

D'això se'n diu demanar pas a l'estil feixista!

L'estany de les responsabilitats

Es l'estany negre. Ocult entre altes muntanyes de cims inhòspits. Sense una lleugera taca de verdor en la superfície immòbil de llurs aigües mortes, engolidores de coses vives. Amb un fons ignorat encara.

Hi ha, però, qui voldria descobrir-la, la fondària, que pel seu propi misteri, es mostra tan paerosa i ensem tan intangible.

Ai, dels que s'hi aventuressin a fer-ho! Ni amb escafandres, ni amb l'ajut de totes les màquines de fer aire. El fons ignot, el fons sense fons, se'ls engolirà fatalment inexorablement.

Uns xocs minsos, uns remolins febles unes canviants tenebroses... I no res més, en el més enllà. Entretant, els de dalt, sota la influència dels de més amunt, cansats de dar voltres als torns, deixaran de fer l'aire necessari per l'intent generós.

Després, uns planys, esmorteïts, com la semblança de les aigües mortes. Finalment l'oblit.

Per què remoure sacrificis que s'ofegaran entre el llot? La llegenda de l'estany ha d'ésser eternal. El destí ho mana, i ell és l'àrbitre de la vida, malgrat sia republicana.

LLUÍS RAMÍREZ CARULLA

La moral del llaç indissoluble

Ultimament, s'ha parlat d'implantar el divorci a Espanya. Amb aquest motiu, algunes dones, de més o menys significació social, han emès —incorrent en un error lamentable— conceptes obertament contraris al divorci. Aquest fet ens demostra clarament la falsa visió que té la dona de la realitat; perquè ella més que ningú hauria de tenir un vivíssim interès en assour la separació matrimonial, ja que precisament la dona—l'eterna oprimida— es la que n'hauria de fruir més beneficis i avantatges.

Per altra part, i a causa d'això també —a causa d'aquest lloable intent de progrés social—, moltes persones geloses dels *bons costums* i de la *moral severa*, s'han escandalitzat d'una manera llastimosa; s'han escandalitzat poc menys que quan es parlava d'implantar la República, perquè diuen, verament compungits, que aquestes implantacions—aquest progrés benvingut— són la perversió definitiva de la humanitat.

Aquesta gent que amb motiu d'aquest noble projecte han posat el crit al cel, no s'aterren el més mínim en veure que, actualment, l'estat matrimonial s'adultera vergonyosament i de totes formes. La seva *moral severa* no pateix gens en veure sensiblement podrits els més sagrats vincles d'unió sexual. Els sembla molt més edificant que tota aquesta corrupció resti amagada com una vergonya inconfessable.

El criteri d'aquest nucli d'inconscients és que aquest propòsit de sanejament social és tan escabros i inacceptable com totes les idees que ara es posen en pràctica.

Els no saben, més ben dit, no poden veure que aquesta implantació fóra un benefici singular vers el benestar moral i material de la societat. Ells no poden, difícilment ho podran veure, que el que els hauria d'escandalitzar és que aquesta implantació encara sigui discutida.

Aquests fomentadors d'una *moral rànica*, creuen molt més suportable la desavinença continua entre l'home i la dona, amb totes les seves funestes conseqüències, que la franca ruptura del llaç matrimonial.

No cal pas que m'estengui enumerant els nombrosos prejudicis que anul·laria el divorci, els quals formen l'estructura de la falsa existència de molts d'aquests *moralistes*.

El divorci, com, així mateix, la República, no són més que un pas d'avenç vers uns futurs estats social i polític que si ara jo els nomenés escandalitzaria els esperits més liberals.

¿Aconseguirem que sigui implantada a Espanya la voluntària separació matrimonial?

Mentrestant això es converteix en un fet consumat, aquesta és, ciutadans, la moral del llaç indissoluble.

SANTIAGO GARCÍA PONT

—Vaig prometre deixar-me la creïxer fins que tornés la monarquia; però em sembla que ho hauré de deixar córrer.

Comunisme

—Nosaltres ja fa temps que el practiquem. Tot el que es pot arregar és de la «Comunitat».

Botons de foc

El governador de València està disposat a presidir la primera processó que organitzin els catòlics... que fan de les processons una provocació.

Quins governadors té la República!

L'ex-rei, En Cametes, és a Suècia.

Suècia és un país fred, però amb l'arribada d'aquella pinta tan fresca, hom diu que ha baixat la temperatura.

A Vitòria ha ressuscitat l'home de les cavernes. I se n'han vist molts exemplars, no un de sol. Van armats amb garrots — i no amb llibres, perquè l'home de les cavernes no sap llegir —, i criden "Viva don Jaime!" "Viva Cristo rey!"

Es la labor cultural d'aquell famós bisbe Múgica.

El senyor Maura ha dit que si el cardinal Segura entrava a Espanya, seria per entrar a la presó.

Bé li ha costat prou de decidir-se, al senyor Maura!

SEMBLA QUE L'AMBAIXADA I CONSOLAT D'ESPANYA A PARÍS NO MARXEN GAIRE ALHORA. SEMBLA QUE EL SENYOR DANVILLA NO MARXA MASSA AL SO DE LA MARSELLESA.

El poble demana: Constitució, Responsabilitats, Consolidació de la República.

SEMBLA QUE EL MINISTRE D'ESTAT HA DONAT CÀRRECS, EN AQUELLA AMBAIXADA, A UN SENYOR ORTEGA, SECRETARI DE QUIÑONES DE LEÓN; AL COMTE DE BULNES, PROCEDENT DE LA SECRETARIA DE L'EX-REI, I AL VESCOMTE DE MAMBLAS, FILL DEL DUC DE BAENA, ADMINISTRADOR I AMIC ÍNTIM DE L'ÚLTIM BORBÓN.

PERÒ QUINA MENA DE REPÚBLICA ÉS AQUESTA!

El senyor Madariaga ha fet el seu primer discurs parlamentari. I ha dit aquesta cosa absurda, incongruent:

"No nos quedemos sin República por ir

a perseguir a los amigos de la monarquía." Home! Com ens hi quedarem, és si no els perseguim, senyor Madariaga!

Unamuno, que en política és una mona, ja ha ensenyat l'orella. Ha demanat una "República monàrquica".

Unamuno, torna te'n al llit, que això és la lluna!

A Barcelona s'han reunit uns quants senyors, entre els quals figuraven l'ex-ministre Roig i Bergadà, Ribera i Rovira, uns quants ex-diputats provincials com els senyors Torres i Micó, uns quants ex-regidors —ex, ex, ex!— i significats elements de la "Unión Monàrquica".

Sabeu per què s'han reunit? Per a constituir un grup republicà! Hi ha vergonya o no hi ha vergonya?

Ha dit Ossorio i Gallardo: "Es sorprendente que no haya habido todavía un solo procesamiento contra los que delinquieron en contra de la Constitución, de la forma de gobierno, por rebelión contra los derechos individuales. Hay funcionarios incursos en esta presunta responsabilidad que siguen ocupando sus cargos, y en el escalafón, y aun ocupando puestos, hay varios generales de los que tomaron parte en el asalto al poder."

Té raó, té tota la raó. El senyor Muntaner, no el poeta neula i aprofitat secretari de l'Exposició, sinó l'ex-governador de Sevilla, quan rebia comissions mixtes d'obrers i patrons, deixava parlar primer els obrers. Després deia: "Hable el burgués." I d'això se n'escarrifa "Crisol", diari de d'un quant temps ençà fa pudor de cremat.

Tota la llopada

Primer fou l'infecte, el cavernari cardinal Segura, que ha reincidit; després el doctor Múgica, aquell analfabet bisbe de Vitòria, que es permeté opinar sobre Darwin i Victor Hugo; després uns quants bisbes més i una infinitat de capellans dels que tenen més amor al trabuc que a la creu.

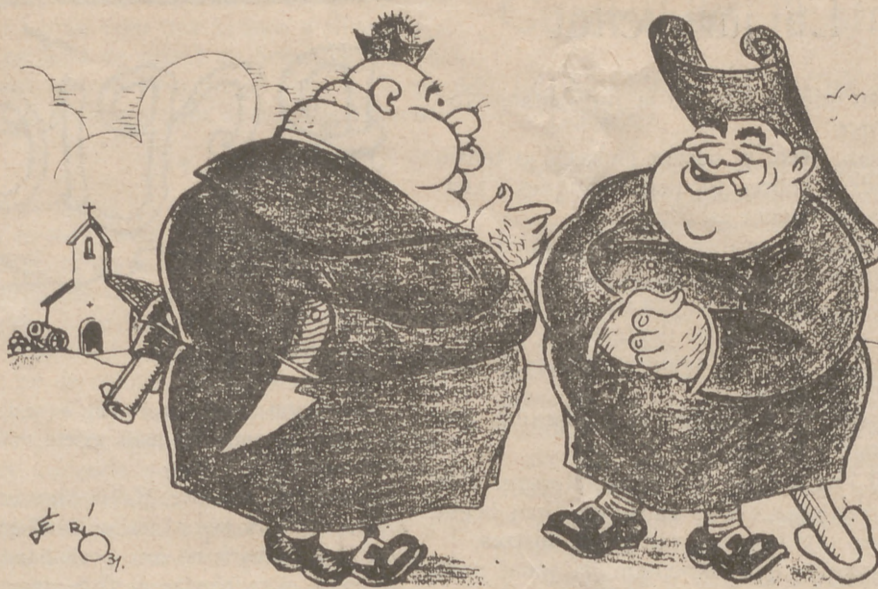
Ara són tots, que, perduda la por—perquè el govern de Maura i Alcalà Zamora no eis en fa gota—, han perdut la vergonya.

I han publicat una pastoral colectiva del Bisbat, atacant el projecte de la Comissió jurídica. Aquesta pastoral—que porta la data de vint-i-cinc de juny—no es publica fins ara, a les acaballes d'agost. Per què? Ja ho

hem dit: perquè ara tenen menys por que el vint-i-cinc de juny. I cada dia que passi en tindran menys, si el govern no hi posa remei.

En aquesta pastoral—que ve a sembrar l'odi, la inquietud, la discòrdia—hom diu que si el projecte de separació de l'Església de l'Estat "prevaleciera tal como ha sido presentado, crearía a la Iglesia en España una situación gravísima. Se implanta sin atenuaciones el absoluto laicismo del Estado" *Deberes de los católicos en la hora presente: firmeza y unidad de doctrina, constancia y fortaleza en la acción.*

Aquesta provocació només té una resposta. *Deures de la República: no res de contemplacions, i garrotada seca!*

Sermó

—Sobre quin tema faràs el sermó?
—Sobre el tema: «Quan et peguin en una galta, para l'altra».

Les reduccions en l'exèrcit

Heu-vos ací les reduccions que ha fet en l'escala activa el ministre de la Guerra, Manuel Azaña:

	N'hi havia.	N'hi ha
Tinents generals	18	0
Generals de divisió	34	9
Generals de brigada	41	29
Coronels	347	92
Tinents coronels	1.024	111
Comandants	3.104	387
Capitans	4.014	1.436
Subalterns	3.588	2.394
Veterinaris	287	121
Capellans	267	100

RIUDOMS

Diumenge, 16 del corrent, el nostre rector s'ocupà d'assumptes del Govern, manifestant que es proposa nacionalitzar els béns de l'Església, perseguir les associacions religioses amb odi sectari i donar llibertat perquè es facin associacions de jueus i d'anarquistes; i com no es parla d'indemnització, interpretant-ho en bona lògica, és un robari, ja que els dots que aporten els religiosos i religioses a la comunitat són béns propis. Senzillament, creiem que té lògica d'inquisidor, perquè no sap què farà el Govern ni el que es predica, per quant els béns que ell diu de l'Església, són del poble, per ésser ell qui els ha aportat, i nacionalitzant-los,

Una cosa és la religió; i l'altra és el clergat.

SANT JOAN LES FONTS

El dia 16 se celebrà a la plaça pública d'aquest poble un míting sindical, i per obtenir el permís de l'alcalde, aviat hauríem hagut d'anar a cops d'estaca, perquè després de molt pregar-li, donà el "sí" de molt mala gana.

Durant el transcurs del dit acte, no es veié el dit senyor ni cap de la seva camarilla, cosa estranya, perquè a tot arreu allà on saben que han de fer nosa, és allà on tenen més punt d'anar.

Degut a la qual cosa, algun mal intencionat ja digué si eren morts; però, no; sortosament, aquest poble no hagué de posar-se de dol.

Acabat que fou el míting, i en anar a dormir tothom, veieren com de la porta del casinet que allà en aquell carrer tenen els burgesos, sortia l'alcalde, junt amb el seu inseparable senyor i altres de la seva "corte de honor".

GROP-EX

queden igualment; quant a intervenir els dots, això és més difícil, perquè, com a bons patriotes, tots els han exportat a l'estranger; i a més, no oblidí que el Govern de la República és més humà que el de la monarquia i la Inquisició, per quant abolirà la confiscació de béns i la pena de mort; i quant a donar llibertat a totes les associacions, sotmetent-les a la legislació comú civil, no és persecució sectària, sinó donar igualtat de tracte a tothom.

Quan vulgui fer un míting, que el faci a la plaça; de no fer-ho així, no s'estranyi que algun dia hi hagi qui demani la paraula per a rebatre'l.

Estaria més eloqüent explicant l'Evangeli i ocupant-se d'assumptes celestials, que embrutint l'enteniment dels que hi van per aprendre les doctrines del Crist.

U. C. M.—Ja n'hem parlat.
F. R.—Amb molta menys llargària podíeu haver-ho dit igualment.
J. G. M.—Anirà.
G. E.—Igual.
J. U. B.—Us diem el mateix.

Imp. "L'Esquella" i "La Campana", Om. 8

Evidentment, En Maura ha estat bé contestant i rebolcant En Gil Robles, representant de la clerecia, aquesta gentussa monàrquica i inquisitorial